

El llenguatge

Esmerçar, invertir

5/X/1938

Ocupant-nos, ahir, del rebuig indegut del terme substantivat empleat, mahlleuat al castellà però admès al Diccionari normatiu ja en la seva primera edició, dèiem, de passada, que per a la substitució del verb «emplear» —aquest sí: no admès i innecessari— no calia recórrer forçosament a emprar sinó que disposàvem també d'altres formes verbals que en alguns casos hi podem alternar, com ara usar, utilitzar, servir-se i especialment la locució verbal fer servir. Però el verb «emplear» és usat també —en castellà o en català com a castellanisme— amb un altre significat per al qual no són vàlids o adequats cap dels equivalents que hem indicat: el de posar diners en una empresa determinada, de contribuir-hi amb esforços, activitats, etc. En aquest cas, els verbs esmerçar i invertir són, efectivament, els més propis i adequats.

Sobre l'ús d'aquests verbs poden ésser oportunes algunes observacions. Esmerçar té un sentit més ampli —dins aquest camp de significació— que no pas invertir, ja que pot referir-se tant a diners o capital com a temps, esforços o activitats: Hi hem esmerçat cent mil pessetes. Per tal d'aconseguir-ho, hi va-

esmerçar hores de feina i energia. I, d'altra banda, referint-se a diners, tant pot tractar-se dels que hom posa en una empresa mercantil, com a capital del qual espera un benefici o interès, com dels que pot destinar generosament a una empresa altruista. En canvi, parlant de diners, més aviat reservem invertir per a aquells casos en què n'esperem un guany, un increment o plusvàlua o, si més no, una conservació del seu valor adquisitiu: és a dir, fer una inversió. Fora dels diners, es pot dir que l'única cosa que dèiem que invertim —sempre en el sentit que ens ocupa— és el temps: Fins a Sant Marçal hi vam invertir dues hores.

L'existència de la forma esmerçar, més característica del català, ha fet que algú rebutges invertir com a equivalent seu. Es un rebuig injustificat. Fabra, al Diccionari General, no solament li reconeix aquest sentit sinó que en algun cas (al mot capital) se serveix, alternativament, de totes dues formes.

La inversió de capital es pot expressar encara per mitjà d'altres verbs, com posar, col·locar i interessar. Al Diccionari General, al mot interessar no hi consta aquest sentit precís. Però l'hi trobem usat en exemples d'altres entrades, com capital o capitalista: interessar capital en una empresa.

Albert Jané